

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

כתובות דף כב.

שלשה שישבו לקיים את השטר וקרא ערער על אחד מהם מה הדין? [תוד"ה תרי].

ערער דפגם משפחה	ערער דגזלנותא		
מעידים	באומרים לא גזל: אין מעידים ¹ כשאומרים שעשה תשובה: מעידים	לרש"י	הערער קודם שחתמו השנים
מעידים להזים ⁵	באומרים לא גזל: מעידים ³ כשאומרים שעשה תשובה: אין מעידים ⁴	לתוס' ²	
מעידים ⁶	אין מעידים	הערער אחר שחתמו השנים	

כתובות דף כב:

שנים אומרים מת בעלה או שנתגרשה ושנים אומרים שאינו מת או לא נתגרשה, מה הדין?

ניסת ואח"כ באו עדים	כשכבר ניסת - אחר שהוכחשו	להנשא לכתחילה	
לא תצא	בניסת לעלמא: תצא בניסת לא' מעדיה: לא תצא ⁷	לא תנשא	לחכמים
לא תצא	תצא	לא תנשא	לר' מנחם בר"י

יש עדות שמת בעלה או שנתגרשה, ויש עדות שמכחשת מה הדין בדלהלן אליבא דר' יוחנן?

בעדות גרושין ונשאת	בעדות מיתה ונשאת	לא נשאת		
תצא	לא תצא	לא תנשא	בעד אחד כנגד עד אחד	
לא תצא	לא תצא	לא תנשא	לאביי	בשני עדים כנגד שני עדים
תצא	לא תצא	לא תנשא	לרבא	

¹ רש"י מפרש דהוי תרי ותרי ולכן לא מתכשר בהכי, והקשו התוס' הרי הדין הוא שכל כת יכולה לבוא בפני עצמה ולהעיד, וא"כ נעמיד את הדין השלישי בחזקת כשרות, ובאופן זה גם רב חסדא מודה.

² תוס' פירשו בשם ר"ח שאין הכוונה שהדיינים בעצמם הם המעידים, אלא מיירי בעדים אחרים שמעידים להכשירו, וה"ק: שאם קודם שחתמו באו עדים אחרים והכשירו אותו הרי שלא בטל ועד המושב הראשון וחותרים, אולם אם משחתמו השנים וקרא על השלישי ערער, הרי שהערער ביטל ועד המושב של אותו ב"ד ולא יכולים להחתימו אחרי שיכשירו אותו, עד שיעשו מושב ב"ד חדש.

³ ס"ל בהיפך מרש"י דכיון שמעידים שהוא לא גזל - הרי יש כאן תרי ותרי והעדוהו כשרה ולא נתבטל מושב ב"ד.

⁴ דכיון שהם מודים לראשונים שהיה גזלן, רק אומרים שעשה תשובה, הרי שהערער היה ערער נכון - ובטל ועד המושב, כיון דאמות היה שנפסל והיה בחזקת פסלות עד שנודע לנו הכשרו.

⁵ מפרשים תוס' דמיירי באופן שהמכשירים מזימים את הראשונים ולכן בטלה עדות הפוסלים ולא היה כאן ביטול המושב דהוא גילוי מילתא בעלמא דכשר היה מעולם, אבל אם לא מזימים את הראשונים הפוסלים, אלא שהראשונים אומרים שהוא עבד והשנים אומרים שאינו עבד שאין כאן חזקת כשרות (דאם הוא עבד מעולם הוא עבד ולא היה שעה אחת בכשרות), באופן זה לא נאמנים לעולם.

⁶ רש"י מפרש דכיון שהוא גילוי מילתא בעלמא, דהרי דבר זה עשוי להתגלות שיבדקו אחריו עד שיבורר הדבר, ולכך אין עדותן של אלו תלוי בהגדתן, והם רק מגלים בעלמא. והקשו התוס', דאיך יתברר הרי אם יש שנים שפוסלים אותו כל עדים שבעולם שיבואו להכשיר לא יועילו דיהיה כאן תרי ותרי.

⁷ ומיירי בכה"ג שגם היא אומרת ברי לי שמת בעלי, דא"כ היא לא יכולה לסמוך על שנים שאמרו מת כשיש שנים שמכחישים אותם ואומרים שלא מת. אבל לעלמא לא תנשא כיון שהם נמצאים באיסור אשם תלוי - דתרי ותרי הוי ספק, ומוציאים אותה.